

ул. Македонија 12/3
1000 Скопје
Република Македонија
Тел: + 389 2 3211 262
Факс: +389 2 3126 311
e-mail: dzr@dzr.gov.mk
www.dzr.gov.mk

Број: 09-197/1

Дата: 01.02.2018

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Резиме

Извршивме ревизија на финансискиот извештај за приходите и расходите, заедно со ревизија на усогласеност на Демократската унија за интеграција (во натамошниот текст ДУИ) на сметката за изборна кампања за парламентарни избори во Република Македонија во 2016 година. Финансискиот извештај, предмет на ревизија го опфаќа периодот од 10.11.2016 до 18.07.2017 година.

Изразивме неповолно мислење за вистинитоста и објективноста на финансискиот извештај за приходите и расходите за Изборна кампања 2016 година, и мислење со резерва за усогласеност на активностите, финансиските трансакции и информации со релевантната законска регулатива, упатствата и воспоставените политики.

Со извршената ревизија ги утврдивме следниве состојби:

- финансиски извештаи со спецификација на трошоците за приходите и расходите на трансакциската сметка за времетраењето на изборна кампања не се објавени на веб страната на ДУИ;
- вкупните приходи и расходи не се прикажани целосно, реално и објективно, односно прикажани се во помал износ;
- поради недоволни информации во договорите и фактурите од радиодифузерите за извршено политичко рекламирање, како и поради фактот што поголем дел од радиодифузерите немаат доставено извештај за искористен рекламен простор до ДИК, ДКСК и ДЗР, не бевме во можност да потврдиме дека трошоците за реклама и пропаганда се целосни и се однесуваат за реално потрошено време за рекламирање;
- примени се донации од физички лица во износи поголеми од законски утврдените.

Во делот на нагласување на прашања за неизвесност и континуитет ја обелоденуваме состојбата која произлегува од мониторирањето на изборното медиумско претставување на учесниците во изборната кампања за време на

ДЕМОКРАТСКА УНИЈА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА
ИЗБОРНА КАМПАЊА 2016
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

изборните процеси што ги врши Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги на Република Македонија.

Истакнуваме дека во Изборниот законик утврдивме системски слабости кои се однесуваат на:

- уредено е дека изборната кампања меѓу другото може да се финансира и од членарина на политичката партија, но не е дефинирано од кој известувачки период може да се користат наплатените членарини на политичката партија ниту пак е уреден начинот на известување за наплатените членарини;
- постои потреба од законско регулирање за начинот на плаќање на неплатените обврски, во случаи кога во вкупниот финансиски извештај се прикажани повеќе расходи од приходи и начинот на постапување со неискористените средства на трансакционата сметка за изборната кампања;
- потребно е да се изврши усогласување на одредбите во членовите 71, 85 и 86 во Изборниот законик поврзани со роковите за затварање на трансакционата сметка, изготвување и доставување на вкупниот финансиски извештај, рокот за уплата на донациите и рокот за уплата на надоместокот за учество во изборната кампања од Буџетот на РМ;
- постои потреба од пропишување на обврска за правните лица кои стопанисуваат со рекламните паноа и билборди, општините во Република Македонија и градот Скопје да изготвуваат и доставуваат извештај за искористените рекламни паноа и билборди и средствата кои се платени или се побаруваат по тој основ;
- потребно е да се воспостави мониторинг на платеното политичко рекламирање преку електронските медиуми (интернет порталите) како и пропишување на обврска истите да изготвуваат и доставуваат извештај за искористен рекламен простор и средствата кои се платени или се побаруваат по тој основ.

Надлежните институции потребно е да преземат активности за надминување на утврдените системски слабости.

Од страна на одговорното лице на субјектот не се добиени забелешки на Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор.

ДЕМОКРАТСКА УНИЈА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА
ИЗБОРНА КАМПАЊА 2016
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

---

1. Вовед

- 1.1. Извршивме ревизија на приложениот финансиски извештај на страна 17 заедно со ревизија на усогласеност на Демократската унија за интеграција на сметката за изборна кампања парламентарни избори 2016 која се состои од финансиски извештај за приходите и расходите за период од 11.11.2016 до 13.07.2017 година и преглед на значајни сметководствени политики и објаснувачки белешки кон финансискиот извештај.
- 1.2. Ревизијата на финансискиот извештај од точка 1.1. на овој извештај е извршена согласно член 22 став 1 од Законот за државната ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 23 од Законот за државна ревизија.
- 1.3. Финансискиот извештај од точка 1.1. на овој извештај е одговорност на:

- Али Ахмети – претседател

Оваа одговорност вклучува дизајнирање, имплементација и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансискиот извештај, кој што е ослободен од материјално погрешни прикажувања, без разлика дали е резултат на измами или грешки, избор и примена на соодветни сметководствени политики, како и правење на сметководствени проценки кои што се разумни во околностите.

Раководството на субјектот е исто така одговорно за осигурување дека активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансискиот извештај е во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

- 1.4. Одговорност на ревизорите е да изразат мислење за финансискиот извештај од точка 1.1. врз основа на извршената ревизија. Оваа одговорност вклучува и изразување мислење за тоа, дали активностите, финансиските трансакции и информации рефлектирани во финансискиот извештај се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Оваа одговорност вклучува извршување на постапки за добивање ревизорски докази за тоа дали приходите и трошоците се користени за планираните намени утврдени од страна на законодавецот. Таквите постапки вклучуваат и процена на ризикот од неусогласеност.

Ревизијата е извршена во согласност со Ревизорските стандарди на Врховните ревизорски институции (ISSAI). Овие стандарди налагаат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата со цел да добиеме разумно уверување за тоа дали вкупниот финансиски извештај е ослободен од

ДЕМОКРАТСКА УНИЈА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА
ИЗБОРНА КАМПАЊА 2016
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

материјално погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на достатни соодветни ревизорски докази како поткрепа на нашите заклучоци. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризикот од материјална неусогласеност, без разлика дали е резултат на измами или грешки.

При процена на ризикот, ревизорот ги разгледува внатрешните контроли релевантни за подготвување и објективно презентирање на вкупниот финансиски извештај со цел да се дизајнираат ревизорски постапки кои се соодветни во околностите, но не за целите на изразување на мислење за ефективност на внатрешните контроли на субјектот. Ревизијата исто така вклучува оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствени проценки направени од страна на раководството на субјектот, како и оценка на севкупното презентирање на вкупниот финансиски извештај. Веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

2. Цели, заснованост и период на вршење на ревизијата

2.1. Цел на ревизијата на финансискиот извештај е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали финансискиот извештај земен како целина е ослободен од материјално погрешни прикажувања било поради измама или поради грешка, овозможувајќи му на ревизорот да изрази мислење за тоа дали финансискиот извештај е изготвен, во сите материјални аспекти, во согласност со применливата рамка за финансиско известување и да известува за финансискиот извештај и да комуницира, во согласност со ревизорските наоди.

Цел на ревизијата на усогласеност во врска со ревизијата на финансискиот извештај е ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали активностите, финансиските трансакции и информациите рефлектирани во финансискиот извештај се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики и да ја известува законодавната власт и други соодветни тела за наоди и расудувања.

2.2. Финансискиот извештај кој е предмет на овој извештај е составен според применливата рамка за финансиско известување во Република Македонија.

2.3. Ревизијата од точка 1.1. погоре е планирана и извршена во периодот од 25.09.2017 до 10.11.2017 година кај Демократската унија за интеграција од тим на Државниот завод за ревизија.

3. Наоди и препораки

Прашањата кои ги покрива овој извештај беа дискутирани на завршниот состанок со раководството и одговорните лица на субјектот предмет на ревизија одржан на ден 24.11.2017 година.

Од страна на одговорното лице на субјектот не се добиени забелешки на Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор.

Констатирани се следните состојби:

3.1. Усогласеност со закони и прописи

3.1.1. Согласно член 84-б од Изборниот законик, учесникот во изборната кампања е должен да поднесе финансиски извештаи со спецификација на трошоците за приходите и расходите на трансакциската сметка за времетраењето на изборна кампања. Учесникот во изборната кампања има обврска овие извештаи да ги достави до Државна изборна комисија, Државен завод за ревизија и Државна комисија за спречување на корупцијата и да ги објави на својата web страна.

Утврдивме дека ДУИ ги нема објавено овие извештаи на својата веб страна, што влијае на транспарентноста и навременото известување на јавноста за активностите на политичката партија ДУИ во времето на изборната кампања.

Препорака:

Одговорното лице да преземе мерки и активности за објавување на финансиските извештаи од изборната кампања на веб страната на политичката партија.

3.1.2. Изворите на средства за финансирање на изборната кампања се уредени со членот 83 од Изборниот законик. Согласно став 2 од споменатиот член, изборната кампања може да се финансира од:

- членарината на политичката партија,
- физички лица во висина од 3.000 евра во денарска противвредност и
- правни лица во висина од 30.000 евра во денарска противвредност.

Донациите од физички и правни лица може да бидат во пари, ствари и услуги чија вредност не смее да го надмине утврдениот износ. Доколку учесникот во изборната кампања добие донација чиј износ е поголем од законски утврдениот, истиот е должен во рок од пет дена од денот на добивањето на донацијата, разликата меѓу дозволената и донираната вредност да ја префрли во Буџетот на Република Македонија.

Со увид во приходите од донации презентирани во вкупниот финансиски извештај, како и изводите на сметката отворена за изборната кампања, преку

ДЕМОКРАТСКА УНИЈА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА
ИЗБОРНА КАМПАЊА 2016
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

која истите се реализирани, ревизијата утврди дека во периодот од 11.11.2016 до 03.03.2017, учесникот во изборната кампања добил донации од физички лица чиј поединечен износ го надминува законски утврдениот лимит.

Вкупниот износ на повеќе донираните средства е 500 илјади денари и истите не се префрлени во корист на Буџетот на РМ што има за ефект финансирање на изборната кампања спротивно на одредбите од Изборниот законик и остварување на помалку приходи во Буџетот на Република Македонија.

Препорака:

Одговорното лице на партијата во идни изборни процеси да обезбеди доследна примена на одредбите на Изборниот законик во однос на максималниот износ што може да се прими како донација.

3.2. Финансиски извештај

3.2.1. Учесникот во изборната кампања е должен веднаш, а најдоцна во рок од 30 дена од денот на затворање на трансакциската сметка за изборната кампања да поднесе вкупен финансиски извештај за изборната кампања. Согласно членот 85 од Изборниот законик, извештајот се поднесува на образец пропишан од министерот за финансии во кој се содржани податоците за име односно назив на донаторот, вид и вредност на донации, датум на добивање на донациите, расходите за секоја донација и приходи и расходи за време на изборната кампања, како и податоци за донации примени од трето лице.

Со увид во документацијата врз основа на кои се презентирани податоците во вкупниот финансиски извештај, ги утврдивме следниве состојби:

- приходите од донации се прикажани во помал износ од 150 илјади денари, поради не евидентирана донација од едно физичко лице;
- вкупните расходи се прикажани во помал износ од 4.717 илјади денари поради не искажани расходи за користени рекламни услуги-билборди, кои до периодот на затворање на трансакциската сметка не се платени.

Утврдените состојби произлегуваат од невоспоставена сметководствена евиденција на трансакциите од сметката за изборната кампања, поради што разликата меѓу вкупните приходи и вкупните расходи прикажани во вкупниот финансиски извештај за изборната кампања на ДУИ не е реално прикажана (помалку е прикажана во износ од 4.567 илјади денари).

Препорака:

Одговорното лице да преземе мерки и активности за:

- целосно евидентирање на донациите во финансискиот извештај;
- сите расходи по основ на изборната кампања да бидат прикажани во финансискиот извештај.

3.2.2. Платеното политичко рекламирање на ДУИ за потребите на изборната кампања е вршено од страна на 12 радиодифузери. Со увид во приложените

ДЕМОКРАТСКА УНИЈА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА
ИЗБОРНА КАМПАЊА 2016
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

договори, фактури за извршено платено политичко рекламирање, ги утврдивме следниве состојби:

- склучените договори со радиодифузерите содржат одредби само за периодот на рекламирање и вкупната вредност на рекламирањето, без да постои прилог медиа-план како план за време на емитување, должина на емитување и вид на рекламен материјал што ќе се емитува;
- приложените фактури исто така не содржат информации за потрошеното време и цената на рекламирањето;
- доставените планови и извештаи од три радиодифузери не содржат информации за распоредот, времетраењето и видот на рекламираните материјали;

кај еден радиодифузер утврдивме повеќе искористен рекламен простор од 3481 секунди (разлика меѓу извештајот на објави-34419 секунди и времето планирано за рекламирање со медиа планот-31000 секунди), која разлика не е прикажана во фактурата. Вредноста на повеќе рекламираниот период согласно објавениот ценовник од радиодифузерот изнесува 462 илјади денари. Ваквиот начин на рекламирање не е во согласност член 83-а од Изборниот законик каде е дефинирано дека давањето бесплатни услуги на учесникот во изборна кампања претставува донација. Прилог 1.

Поради недоволни информации во документацијата и не доставени извештаи за искористен рекламен простор до надлежните институции од осум радиодифузери, не бевме во можност да потврдиме дека Издатоците за реклама и пропаганда во износ од 19.420 илјади денари прикажани во вкупниот финансиски извештај се целосни и се однесуваат за реално потрошено време за рекламирање.

Препорака:

Одговорното лице на партијата во идни изборни процеси да преземе мерки и активности за навремено обезбедување на медиа планови и извештаи за реализација од радиодифузерите за извршеното политичко рекламирање.

Основ за изразување на мислење

Вкупен ефект од изнесените наоди, кои се основ за изразување мислење, во точките 3.1, и 3.2. е нецелосно и нереално прикажување на приходите и расходите во вкупниот финансиски извештај од трансакциската сметка за изборната кампања за парламентарните избори 2016 година и непостапување во согласност со релевантната законска регулатива.

4. Ревизорско мислење

Мислење за финансискиот извештај

Според наше мислење, поради значењето на прашањата изнесени во точките 3.2., вкупниот финансиски извештај на сметката на Демократска Унија за Интеграција Изборна кампања 2016, не го прикажуваат вистинито и објективно, во сите материјални аспекти, резултатот на финансиските активности за периодот од 11.11.2016 до 13.07.2017 година, во согласност со применливата рамка за финансиско известување.

Мислење за усогласеност со закони и прописи

Според наше мислење, со исклучок на ефектот на прашањата изнесени во точката 3.1., активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во вкупниот финансиски извештај на сметката на Демократска Унија за Интеграција Изборна кампања 2016, ги прикажуваат вистинито и објективно, во сите материјални аспекти, резултатот на финансиските активности за периодот од 11.11.2016 до 13.07.2017 година, во согласност со важечката законска регулатива.

5. Нагласување на прашања за неизвесност и континуитет

5.1. Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги на Република Македонија согласно член 76-в од Изборниот законик има обврска за следење на изборното медиумско претставување и програмскиот сервис на радиодифузерите и електронските медиуми (интернет порталите) во Република Македонија од денот на распишувањето на изборите до завршување на гласањето на денот на одржувањето на изборите. За извршениот мониторинг истата е обврзана седмично да доставува извештаи до ДИК.

Од страна на ААВМУ, донесена е Методологија за мониторинг на изборното медиумско претставување преку радио и телевизиските програмски сервиси за време на изборните процеси¹, со која се дефинирани начинот на мониторирање, изборот на примерок, како и периодот на мониторирање. Агенцијата врши целосно мониторирање на политичкото рекламирање само над националните телевизии, додека регионалните и локалните радиодифузери се опфатени со примерок согласно донесената Методологија, поради што податоците за искористениот рекламен простор за време на изборната кампања, не се целосни и комплетни.

Поради разликите на опфатот на мониторирање, согласно Изборниот законик

---

¹ 01-111/1 од 05.01.2016 Агенција за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги
http://avmu.mk/wp-content/uploads/2017/05/metodologija_za_monitoring_05.01.2016.pdf

ДЕМОКРАТСКА УНИЈА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА
ИЗБОРНА КАМПАЊА 2016
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

и наведената Методологија, констатиравме неусогласеност помеѓу податоци добиени од радиодифузерите и податоците од ААВМУ.

Исто така со одредбите на член 85-а од Изборниот законик, е уредена обврската сите радиодифузери и печатени медиуми во Република Македонија до надлежните органи да поднесат извештај за рекламниот простор искористен од секој од учесниците во изборната кампања и средствата кои се платени или се побаруваат по таа основа.

Од податоците за извршениот мониторинг кои ги обезбедивме од ААВМУ – (Извештајот објавен од ААВМУ²), извештаите доставени од радиодифузерите како и документацијата со која располага ДУИ, а се однесува на платено политичко рекламирање, ги утврдивме следниве состојби:

- осум радиодифузери односно 67% не ја испочитувале законската обврска за задолжително доставување на извештаите до надлежните органи и немаат доставено извештаи за искористен рекламен простор до ДИК, ДКСК и ДЗР, поради што не бевме во можност да ги споредиме податоците за времетраењето на политичкото рекламирање, утврдено од страна на радиодифузерите и податоците за времетраењето на рекламирањето утврдени од страна на ААВМУ;
- за два радиодифузери, согласно податоците од ААВМУ, утврдивме разлика од 17.078 секунди помалку искористен рекламен простор во однос на известувањата од радиодифузерите;
- за два радиодифузери, согласно податоците од ААВМУ, утврдивме разлика од 1.771 секунди повеќе искористен рекламен простор во однос на известувањата од радиодифузерите;
- во Извештајот² од надзорот над изборното медиумско претставување ААВМУ има известено дека од страна на четири радиодифузери извршено е политичко рекламирање во траење од 25.703 секунди за кои не можевме да ја утврдиме вредноста на рекламирањето од причина што истите немаат доставено ценовници до надлежните институции. Еден од радиодифузерите доставил извештај за искористен рекламен простор и неплатени средства во износ од 15 илјади денари по тој основ. Според изјавата на овластеното лице за изборната кампања, ДУИ нема преземено обврски кон овие радиодифузери, поради што не постојат документи (фактури/договори) кои може да ни бидат приложени како потврда за постоење на должничко доверителни односи.
(Прилог 1).

Истакнуваме дека согласно член 31 став 4 од Изборниот законик, Државната

---

² Извештај од надзорот над изборното медиумско претставување за време на изборната кампања за предвремените парламентарни избори 2016 за радиодифузерите на регионално и локално ниво

ДЕМОКРАТСКА УНИЈА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА
ИЗБОРНА КАМПАЊА 2016
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

изборна комисија има надлежност да покренува иницијатива за дисциплинска постапка, поднесува барање за поведување прекршочна постапка, или поднесува кривична пријава до надлежниот орган, при постоење на основи на сомнение дека е сторена повреда на одредбите на овој Законик.

6. Останати прашања

6.1. Финансирање од членарини

Согласно одредбите на член 83 став 2 алинеја 1 од Изборниот законик, изборната кампања меѓу другото може да се финансира и од членарина на политичката партија. Со наведената одредба не е дефинирано од кој известувачки период може да се користат наплатените членарини на политичката партија, ниту пак е уреден начинот на известување за наплатените членарини и нивното користење во претходните периоди. Во отсуство на уредување на овие состојби оневозможено е ревидирање и потврдување дека пренесените средства припаѓаат на средствата со кои е дозволено да се финансира изборната кампања или не. За надминување на утврдената состојба потребно е да се преземат активности за доуредување на истите во Изборниот законик и Законот за финансирање на политичките партии.

6.2. Неплатени обврски и вишок на средства од изборна кампања

Ревизијата смета за неопходно да укаже дека постои потреба од законско регулирање за надминување на следниве состојби:

- начинот на плаќање на неплатените обврски, во случаи кога во вкупниот финансиски извештај се прикажани повеќе расходи од приходи и
- начинот на постапување на учесниците во изборната кампања со неискористени средства на трансакциската сметка за изборната кампања, имајќи во предвид дека Изборниот законик во член 85 став 5 предвидува постапување само на организаторот на изборната кампања на група избирачи, каде е уредено дека вишокот на собраните средства на сметката за изборна кампања го подаруваат во добротворни цели.

6.3. Рокови во Изборниот законик

- 6.3.1. Со одредбите од член 71 од Изборниот законик уредено е дека заради прибирање на средства за финансирање на изборната кампања, учесникот во изборната кампања пред надлежниот орган задолжително обезбедува ЕДБ со назнака „за изборна кампања“ и отвара трансакциска сметка кај носител на платниот промет. На оваа трансакциска сметка се депонираат сите средства добиени од правни или физички лица кое се наменети за финансирање на изборната кампања и истите не можат да се користат за друга намена. Согласно наведениот член од Изборниот законик, учесникот

ДЕМОКРАТСКА УНИЈА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА
ИЗБОРНА КАМПАЊА 2016
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

во изборната кампања е должен да ја затвори трансакциската сметка во рок од три месеци од денот на објавување на конечните изборни резултати.

Во член 85 од Изборниот законик уредено е дека учесникот во изборната кампања е должен веднаш, а најдоцна во рок од 30 дена од денот на затварање на трансакциската сметка да поднесе вкупен финансиски извештај за изборната кампања. За учесниците во изборната кампања предвидени се надоместоци во висина од 15 денари по добиен глас, што согласно член 86 од Изборниот законик следуваат на учесниците во изборната кампања од чии листи на кандидати се избрани, како и на учесниците во изборната кампања од чии листи на кандидати не е избран кандидат ако освоиле најмалку 1,5% од вкупниот број гласови од излезените граѓани на ниво на Републиката. Овој надоместок се исплаќа од Буџетот на Република Македонија, односно од буџетот на општината и на градот Скопје, најдоцна во рок од три месеца по поднесувањето на финансискиот извештај за изборната кампања врз основа на извештајот на Државната изборна комисија за спроведените избори. Надоместокот на трошоците за избори се определува со одлука на Собранието, советот на општината и на градот Скопје.

Констатиравме дека постои неусогласеност помеѓу утврдените рокови за затворање на трансакциските сметки, поднесување на финансиските извештаи за изборната кампања и исплата на средствата од Буџетот на Република Македонија. Наведената состојба придонесува за различно постапување на учесниците во изборната кампања, поради што некои од нив трансакциските сметки ги оставиле активни се до исплата на надоместокот, додека други ги затвориле сметките во законски утврдените рокови, при што се соочиле со проблеми при уплатата на предвидениот надоместок за учество во изборната кампања, односно истиот е уплатен на сметката за редовно работење на политичката партија.

- 6.3.2. Исто така согласно член 71 став 6 од Изборниот законик, донациите за финансирање на изборната кампања можат да се уплатуваат исклучиво на трансакциската сметка најдоцна до рокот определен за доставување на финансискиот извештај за финансирање на изборната кампања утврден во член 85 став 1 од овој закон. Од причина што рокот за затворање на трансакциската сметка е три месеци од денот на објавување на конечните изборни резултати, а поднесувањето на вкупниот финансиски извештај е во рок од 30 дена од затворањето на трансакциската сметка, уплатата на донациите до рокот определен за доставување на финансиски извештај не може да се реализира, бидејќи сметката за изборна кампања ќе биде затворена.

Поради наведеното во точките 6.3.1. и 6.3.2. постои потреба да се изврши доуредување и усогласување на наведените одредби во Изборниот законик поврзани со роковите за: затварање на трансакциската сметка, изготвување

ДЕМОКРАТСКА УНИЈА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА
ИЗБОРНА КАМПАЊА 2016
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

и доставување на вкупниот финансиски извештај, рокот за уплата на донациите и рокот за уплата на надоместокот за учество во изборната кампања од Буџетот на РМ.

6.4. Рекламни паноа и билборди

6.4.1. Согласно член 78-а од Изборниот законик дозволено е политичко рекламирање на учесниците во изборната кампања и на рекламни паноа и билборди. Заради соодветна примена на одредбите од овој член донесено е „Упатство за постапување по член 78-а од Изборниот законик³„ и „Појаснување за примена на член 78-а, став 7 од Изборниот законик⁴„, со кои дадени се одредени појаснувања во однос на максималниот број на рекламните паноа и билборди кои можат да се користат за политичко рекламирање, како и начинот и критериумите за распределба на правото на закуп на истите од страна на учесниците во изборната кампања.

Со член 85-а од Изборниот законик пропишана е обврска за радиодифузерите и печатените медиуми во Република Македонија да изготват и достават до надлежните органи Извештај за рекламниот простор искористен од секој од учесниците во изборната кампања и средствата кои се платени или се побаруваат по таа основа.

И покрај тоа што закупот на рекламни паноа и билборди претставува платено политичко рекламирање на учесниците во изборната кампања, во Изборниот законик не е пропишана обврска правните лица кои стопанисуваат со рекламните паноа и билборди, општините во Република Македонија и градот Скопје да изготват и достават извештај за искористените рекламни паноа и билборди и средствата кои се платени или се побаруваат по таа основа, поради што отежнато е потврдувањето на исплатените средства за закуп на рекламни паноа и билборди.

За надминување на утврдената состојба односно овозможување на поголем степен на контрола на исплатените средства за закуп на рекламни паноа и билборди, како и зголемување на транспарентноста на вкупното и поединечното политичко рекламирање на учесниците во изборната кампања, потребно е надлежните органи да преземат активности за доуредување на одредбите од Изборниот законик во делот на пропишување на обврската за доставување на извештај за искористените рекламни паноа и билборди од страна на правните лица кои стопанисуваат со рекламните паноа и билборди, општините во Република Македонија и градот Скопје.

6.5. Мониторинг на платено политичко рекламирање

6.5.1. Согласно член 76-в од Изборниот законик Агенцијата за аудио и

---

³ Државна изборна комисија број 08-2943/1 од 04.11.2016 година.

⁴ Државна изборна комисија број 08-3296/1 од 21.11.2016 година.

ДЕМОКРАТСКА УНИЈА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА
ИЗБОРНА КАМПАЊА 2016
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

аудиовизуелни медиумски услуги на Република Македонија е должна да го следи изборното медиумско претставување и програмскиот сервис на радиодифузерите и електронските медиуми (интернет порталите) во Република Македонија од денот на распишувањето на изборите до завршување на гласањето на денот на одржувањето на изборите и седмично да доставува извештаи до ДИК.

За начинот на следење/мониторирање на изборите, донесена е Методологија за мониторинг на изборното медиумско претставување преку радио и телевизиските програмски сервиси за време на изборните процеси¹, со која се дефинирани начинот на мониторирање, изборот на примерок, како и периодот на мониторирање.

И покрај законската обврска, со Методологијата не е опфатено следењето на електронските медиуми, односно интернет порталите.

Од страна на Агенцијата објавен е став⁵ каде е истакнато дека во изборниот процес, нема да се врши надзор врз изборното медиумско претставување на интернет порталите бидејќи не постојат предуслови за истото, а кои произлегуваат поради:

- законски недефиниран поим на „интернет портали“;
- непостоење регистар на интернет портали;
- широк опфат на правни субјекти согласно Класификацијата на дејности што се применува во Централниот Регистар;
- постоење на портали кои се регистрирани како здруженија на граѓани или се регистрирани со друга дејност.

Имајќи го во предвид наведеното, ревизијата смета дека потребно е да се преземат активности за доуредување на одредбите на законските решенија со цел надминување на претходно наведените слабости и овозможување на непречено вршење на мониторинг и контрола над електронските медиуми (интернет порталите).

6.5.2. Исто така со член 85-а од Изборниот законик пропишана е обврска за радиодифузерите и печатените медиуми во Република Македонија да изготват и достават до надлежните органи „Извештај за рекламниот простор искористен од секој од учесниците во изборната кампања и средствата кои се платени или се побаруваат по таа основа,„

Согласно наведеното, електронските медиуми (интернет порталите) немаат обврска да го достават погоре наведениот извештај до надлежни институции, поради што отежнато е потврдувањето на рекламниот простор искористен од секој од учесниците во изборната кампања како и средствата кои се платени или се побаруваат по таа основа.

Имајќи предвид дека Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги на Република Македонија не врши надзор врз изборното медиумско

---

⁵ http://avmu.mk/wp-content/uploads/2017/07/Stav_na_Agencijata.pdf

ДЕМОКРАТСКА УНИЈА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА
ИЗБОРНА КАМПАЊА 2016
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

претставување преку електронските медиуми (интернет порталите) кои истовремено немаат законска обврска за доставување на погоре наведениот извештај, ревизијата смета дека потребно е да се преземат активности за доуредување на одредбите од Изборниот законик во однос на пропишување на обврска за изготвување и доставување извештај за искористениот простор и за средствата кои се платени или се побаруваат по наведениот основ и за електронските медиуми (интернет порталите).

ДЕМОКРАТСКА УНИЈА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА
ИЗБОРНА КАМПАЊА 2016
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

ВКУПЕН ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАСХОДИТЕ			
			во 000 денари
Опис на позицијата	Образложение		20.11.2016- 13.07.2017
Приходи			
Приходи од донации	3.1.1.		17.609
Останати приходи	3.1.2.		2.458
Вкупно приходи			20.067
Расходи			
Расходи од донации			
Издатоци за реклама и пропаганда	3.2.1.		19.684
Издатоци за репрезентација	3.2.2.		26
Интелектуални услуги	3.2.3.		618
Услуги за копирање, печатење и издавање	3.2.4.		1.800
Услуги за статистички истражувања	3.2.5.		163
Провизија за платен промет	3.2.6.		6
Вкупно расходи			22.297
Вкупни приходи - Вкупни расходи	3.3.		(2.230)
Непокриени расходи			2.230
Образложенијата се составен дел на финансискиот извештај			